

Způsob vedení anestezie u emergentního císařského řezu z pohledu anesteziologa

Petr Štourač

Úvod

- Anestezie u emergentního císařského řezu
  - Co říkají učebnice ?
  - Co říká další recentní literatura ?
  - Co říká expert ?
  - Realita ? Co říká OBAAMA-CZ ?
- Celková anestezie
  - Je nějaká ABSOLUTNÍ INDIKACE ?
  - Case report – vyhřezlý pupečník
  - Case report - ruptura dělohy
- Ušetříme čas celkovou anestézií ? Který ?
- Jak to dělám já ?

- **Časový** faktor záchrany rodičky či **novorozence**
- Celosvětově nejpoužívanější subarachnoidální (spinální) anestezie
- Výhody neuroaxiální blokády – SAB
  - Jednoduchá, bezpečná, levná
  - Nejvíce rozšířená, časově nenáročná
  - Aplikace v poloze na levém boku (intrauterinní resuscitace plodu)
  - Poskytuje lepší analgezii po SC
  - Při selhání blokády možnost CA – back-up plán

Co říkají učebnice?

- Chestnut's Obstetric Anesthesia: Principles and Practice
- Paul Barash: Clinical Anesthesia 6th Edition
- Miller's Anesthesia
- Larsen: Anestezie
- Antonín Pařízek a kol.: Analgezie a anestezie v porodnictví
  - Neuroaxiální (subarachnoidální) anestezie metodou volby
  - Při již aplikované PEDA možnost augmentace

Co říká další recentní literatura ?

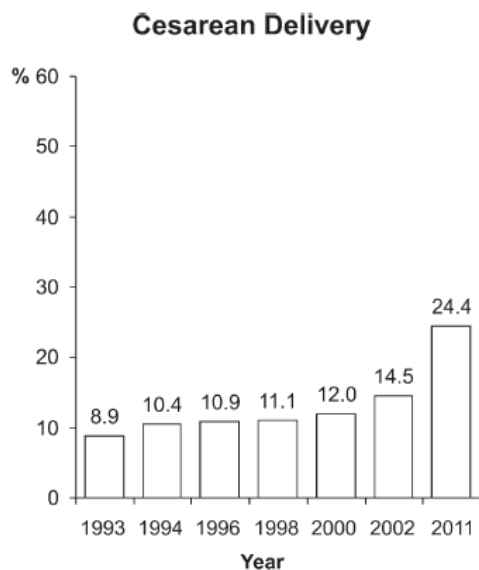
- Anesteziologie a Intenzivní medicína (série článků SPAA)
- Cochrane Laboratories
- Anesthesia and Analgesia
- Current Opinion in Anaesthesiology
  - Preference neuroaxiální blokády se zohledněním aktuálního stavu pacientky

Co říká expert ?

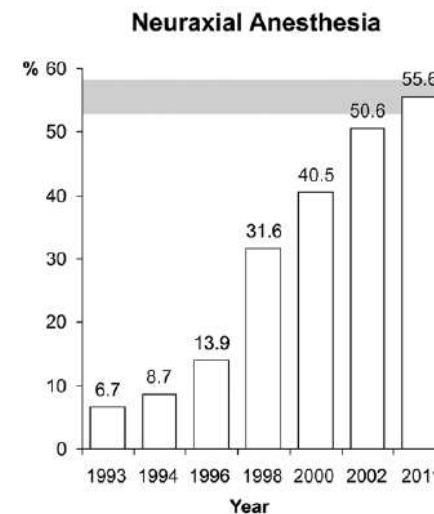
- F. Reynolds
  - Jedinou výhodou neuroaxiální blokády je kontakt matky s dítětem a současně kontakt anesteziologa
- J. Hawkins
  - Není žádné optimální číslo, ke kterému bychom se měli stran zastoupení anestezie u SC upínat
- J. Myhre
  - Studii s celkovou anestézií u císařského řezu nejde v USA zrealizovat, protože se prakticky nepodává
- Stážistky z nemocnice ve Středočeském kraji
  - Celkovou anestezii u SC nepodáváme

Realita ? Co říká OBAAMA-CZ ?

- Studie anesteziologických zvyklostí na porodním sále v listopadu 2011
- Vysoké zastoupení celkové anestezie i u plánovaných výkonů

Figure 3. Cesarean delivery rate in Czech Republic between years 1993 and 2011. Data are presented as percentage of all deliveries. Adapted from Parizek et al., 2012.¹

Figure 2. Neuraxial anesthesia for cesarean delivery in Czech Republic between years 1993 and 2011. Data are presented as percentage of all anesthetics for cesarean delivery (adapted from Parizek et al., 2012).¹ Gray area represents 95% confidence interval for the Obstetric Anesthesia and Analgesia Month Attributes in the Czech Republic (OBAAMA-CZ 2011) study (values outside this interval are statistically significantly different from OBAAMA-CZ; this is equivalent to 1-sample binomial test with $\alpha = 0.05$).

Celková anestezie u císařského řezu

- Celková anestezie u 58 % emergentních výkonů
- CAVE: Celková anestezie u 34% elektivních výkonů
  - Prakticky bez absolutní indikace

Je nějaká ABSOLUTNÍ INDIKACE ?

- **Přání rodičky**
- Vyhřezlý netepající pupečník
- Probíhající peripartální život ohrožující krvácení

- Prvorodička ročník 1987
- Přichází pro odtok plodové vody na porodní sál ve večerních hodinách
- Při vaginální vyšetření prolaps pupečníku, vstouplá hlavička jej utlačuje, netepe
- Pěst v pochvě, tepající pupečník
- Po celou dobu podávání SA anestezie až do vybavení plodu, pupečník udržován tepající
- Dobrý novorozenecký outcome, spokojenost rodičky s kontaktem s dítětem

Case report - ruptura dělohy - 2015

- Rodička ročník narození 1975
- Protrahovaný porod, 1 hodinu před indikací SC ustaly kontrakce, podezření na rupturu dělohy
- Indikován emergentní SC, výzva 17:20, v poloze na levém boku s O2 podána v 17:25 SAB, v 17:30 vybaven plod
- Nutnost OTI novorozence, neonatologická JIP, v řádu několika dní fyziologický nálezn
- Ztráta 1000ml, výstupní Hb 88 g/l
- Po celou dobu **krizová komunikace** s rodičkou

Ušetříme čas celkovou anestezií ? Který ?

- Který časový interval je důležitý ?
  - Od indikace emergentního SC do vybavení plodu
  - max. 15 minut
- Faktory úspory času
  - Anesteziolog 24/7 na porodním sále s plnou dedikací
  - Přímá komunikace porodník- anesteziolog
  - Heslo pro emergentní SC
  - Okamžitý transport na porodní sál
  - Volba anestezie ???

Jak to dělám já ?

- Přijetí výzvy na dedikovanou telefonní klapku
- Podrobná instrukce anest. sestry – 10 for 10
- Ústní souhlas pacientky s SAB a základní zhodnocení vitálních funkcí a hemodynamiky včetně případné aktuální krevní ztráty
- Od příjezdu na operační sál
  - Poloha na levém boku
  - O₂ polomaskou
  - Dezinfekce místa vpichu
  - Podání anestezie jehlou G26 či G27

Jak to dělám já ?

- Maximální počet pokusů - 2
  - Mediální a laterální přístup
  - Při neúspěchu
    - CA
    - absolutní výhoda neuroaxiální blokády
- Ověření rozsahu blokády
- Zahájení výkonu
- **Zaznamenání klíčových časů** do záznamu
  - Funkce „Snapshot Time“
  - Výzva, navezení, aplikace, kožní řez, přestřížení pupečníku, krevní ztráta, tonizace dělohy

Závěr – key points

- Časně hlášení indikace k emergentní SC
- Rychlý transport na operační sál
- Nejdůležitější indikátor kvality procesu je čas od telefonické či jiné výzvy k přestřižení pupečníku (15 min.)
- Volba a aplikace anestezie
- CAVE: Zarouškovaná rodička obklopená porodnickým týmem není vhodná k aplikaci neuroaxiální blokády

OBAAMA-INT

Listopad 2015

... sejdeme se na AKUTNĚ.CZ...

VII. KONFERENCE AKUTNĚ.CZ

21. 11. 2015, BRNO

